- I -

מתני׳ *המחליף פרה בחמור וילדה, וכן המוכר שפחתו וילדה, זה אומר "עד שלא מכרתי" וזה אומר "משלקחתי", יחלוקו. היו לו ב׳ עבדים אחד גדול ואחד קטן, וכן ב׳ שדות אחת גדולה ואחת קטנה: הלוקח אומר "גדול לקחתי" והלה אומר "איני יודע", זכה בגדול, המוכר אומר קטן מכרתי והלה אומר איני יודע, אין לו אלא קטן, זה אומר גדול וזה אומר קטן, ישבע המוכר שהקטן מכר, זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע, יחלוקו: **גמ׳** אמאי יחלוקו וליחזי ברשות דמאן קיימא וליהוי אידך המוציא מחבירו עליו הראיה? א"ר חייא בר אבין אמר שמואל בעומדת באגם. שפחה נמי דקיימא בסימטא, ואוקמא אחזקת דמרא קמא וליהוי אידך המע"ה? הא מני סומכוס היא דאמר *ממון המוטל בספק חולקין בלא שבועה. אימור דאמר סומכוס בשמא ושמא בברי וברי מי אמר? *אמר רבה בר רב הונא אין אמר סומכוס אפילו בברי וברי, רבא אמר לעולם כי אמר סומכוס שמא ושמא אבל ברי וברי לא אמר. ותני זה אומר שמא עד שלא מכרתי וזה אומר שמא משלקחתי. תנן זה אומר "איני יודע" וזה אומר "איני יודע" יחלוקו בשלמא לרבא מדסיפא שמא ושמא רישא נמי שמא ושמא, אלא לרבה בר רב הונא דאמר אין, אמר סומכוס אפילו ברי וברי, השתא ברי וברי אמר יחלוקו, שמא ושמא מיבעיא? אי משום הא לא איריא, תנא סיפא לגלויי רישא שלא תאמר רישא שמא ושמא אבל ברי וברי לא, תנא סיפא שמא ושמא מכלל דרישא ברי וברי ואפ"ה יחלוקו. תנן זה אומר גדול וזה אומר קטן ישבע המוכר שהקטן מכר בשלמא לרבא דאמר כי אמר סומכוס שמא ושמא אבל ברי וברי לא אמר משה"ה ישבע, אלא לרבה בר רב הונא דאמר אין אמר סומכוס אפילו ברי וברי אמאי ישבע מוכר, יחלוקו מיבעי ליה? מודה סומכוס היכא דאיכא שבועה דאורייתא כדבעינן למימר לקמן: היו לו ב׳ עבדים אחד גדול ואחד קטן [וכו׳]: [א] אמאי ישבע, מה שטענו לא הודה לו ומה שהודה לו לא טענו ועוד הילך הוא, ועוד אין נשבעין על העבדים? אמר רב בטוענו דמי: דמי עבד גדול, דמי עבד קטן, דמי שדה גדולה דמי שדה קטנה. ושמואל אמר בטוענו כסות עבד גדול כסות עבד קטן, עומרי שדה גדולה עומרי שדה קטנה

כסות

מתני׳ המחליף פרה בחמור. להכי נקט המחליף ולא אמר המוכר פרתו וילדה דאילו מוכר במעות לא קני לוקח עד דמשיך וכיון דמשך מידע ידיע אי ילדה כבר אי לא ילדה כבר וליכא לספוקי בעד שלא מכרתי, ומשלקחתי אבל מחליף פרה בחמור לא היה צריך למשוך הפרה (א) (או) והחמור דאחד מהן שמשך נקנין חליפין לחבירו במשיכתו של זה בכ"מ שהן כדאמרינן בהזהב (לעיל דף מו.) כל הנעשה דמים באחר כיון שזכה זה נתחייב זה בחליפין לפי שכשמשך זה בעל הפרה את החמור ניקנית הפרה לבעל החמור ואין ידוע אם ילדה או לא ילדה: **וכן המוכר שפחתו.** דקי"ל* עבד כנעני נקנה בכסף וכשנתן מעות ניקנית לו השפחה ואפילו היא בבית בעלים ואין ידוע אם עד שלא ילדה נתן הכסף והעובר שלו או לאחר שילדה והולד של בעלים זה אומר (ב) כן וזה אומר כן יחלוקו: **ישבע המוכר.** בגמרא פריך עלה: **גמ׳ בסימטא.** קרן זוית הסמוכה לרחבה מוכרין בה בהמות ועבדים: **אימור דאמר סומכוס שמא ושמא.** בשור שנגח את הפרה (ב"ק דף מו.): **ברי וברי.** כגון מתני׳ דזה אומר כן הוא וזה אומר כן הוא מי אמר: **תנא סיפא.** שמא ושמא מכלל דרישא ברי וברי דהרי בשמא ושמא ליתא לי: **מודה סומכוס היכא דאיכא שבועה דאורייתא.** [ב] דלקמן מוקמינן לה בדקטענה ליה דלאו 'הילך' הוא האי דקא מודי ליה בגויה ואית ליה נשבעין על העבדים ואית ליה טענו חטים והודה לו בשעורין חייב: **מה שטענו לא הודה לו.** דלא דמי לטענו ק׳ והודה לו נ׳ דהתם מקצת טענה עצמה הודה לו, אבל זה מודה לו בעבד אחר, וע"ז שטענו א"ל להד"ם: **ועוד.** אפילו אית ליה כמ"ד טענו חטים והודה לו בשעורים חייב: **הילך הוא.** וזה שמודה עליו מוכן הוא ליטלו ואיכא למ"ד דהילך פטור בפ"ק (דף ד.): **דמי עבד גדול.** מסרתי לך בידך שתקנהו לי ולא קנית ותובעו הדמים: **וזה אומר דמי עבד קטן.** יש לך בידי: **עומרי שדה גדולה.** מנין עומרים של שדה גדולה וזה אומר מנין עומרים של שדה קטנה מכרתי לך:

כסות

ב"ק לה: ב"ב נה. | קדושין כב. | [לעיל ב: וש"נ] | לעיל ב: [ב"ק לה:]

וליחזי ברשותא דמאן קיימא. וא"ת וכי נמי הוי הולד ברשות לוקח אין זה הוכחה דקנאה דהא אמרינן בח"ה (ב"ב דף נו:) הגודרות אין להן חזקה משום דשמא מאליהן באו לרשותו או תפסן ברחוב כשהן הולכות לרעות וכי תימא הכא משפחה פריך דאמרינן התם קטן המוטל בעריסה יש לו חזקה דהא משני הכא בעומדת באגם שפחה נמי כו׳ משמע דמפרה נמי פריך ועוד דקטן נמי דיש לו חזקה מפרש התם טעמא משום דאימא לא מנסיא ברא אבל הכא שמכר האם למה אין לומר שהוליכה בנה עמה לבית לוקח במקום שיש לה להיות וי"ל כיון דאיכא דררא דממונא (ג) ויש ספק בדבר בלא טענותיהן וטוען ברי הלוקח אם הוא ברשותו אין להוציא מידו אבל אם היה טוען שמא סברא הוא שלא תועיל חזקתו מספק ולא דמי לאחד שהפקיד טלה חי אצל בעל הבית ויש לבעה"ב כמו כן טלה חי ומת אחד מהן דאמר בפ"ב דבכורות (דף יח: ושם) דהמפקיד הוי המע"ה ומועלת חזקת בעל הבית אע"פ שטוען ספק דהתם היה מוחזק בודאי בטלה חי מעיקרא אבל כאן לא הוחזק מעולם לוקח בולד זה בודאי אבל מוכר אם הוא מוחזק מועיל אפי׳ הוא טוען שמא שהיה מוחזק בודאי מתחילה קודם מכירה כשהיתה פרה מעוברת ואע"ג דלא דמי ממש להיא דבכורות דהתם הוחזק בודאי בולד מתחילה אבל הכא לא הוחזק מעולם בודאי וולד אחר שנולד אלא בעובר ולפי מה שפי׳ שחזקת לוקח מועלת כשטוען ברי א"ש דמשני דקיימא באגם ולא משני דקיימא ברשות לוקח ומיהו ה"מ לשנויי דקיימא ברה"ר אלא אין דרך בהמה ושפחה להתעכב שם כמו באגם וסימטא וברשות בעלים:

הא מני סומכוס היא. [ג] נראה לרבינו שמואל מדלא קאמר אלא הא מני סומכוס היא משמע דלא הדר ביה ממה דאוקמה בעומדת באגם ולא איירי סומכוס אלא בשאין מוחזק לא זה ולא זה אבל היכא דמוחזק מודה סומכוס דעל אידך להביא ראיה וק׳ לר"י דלעיל (דף נז:) אמרינן דזה אומר איני יודע אם שאולה אם שכורה וזה אומר איני יודע יחלוקו ואוקימנא *כסומכוס ואע"ג שהשוכר מוחזק במעותיו וי"ל התם שהמוחזק נמי טוען שמא אין חזקתו מועלת אבל הכא אוקימנא בעומדת באגם כדי לאוקמה אפילו בברי וברי דאי הוה מוחזק חד מינייהו היתה מועלת חזקתו ומיהו קשה דבשילהי המניח (ב"ק דף לה: ושם) אמתני׳ דזה אומר שורך הזיק וזה אומר לא כי אלא בסלע לקה המע"ה וקאמרינן בגמ׳ זאת אומרת חלוקין עליו חביריו על סומכוס דלסומכוס יחלוקו ומתניתין דהתם איירי בברי וברי מדקתני וזה אומר לא כי כדקאמר התם והשתא הלא סומכוס מודה כשהמוחזק טוען ברי שחזקתו מועלת וליכא למימר דהתם ס"ד דמיירי באגם ובשור תם דמשלם מגופו מ"מ מגליה דסומכוס פליג אמתני׳ לוקמה כשעומדת בביתו דמודה סומכוס כיון דטעין ברי וא"ת ואמאי קאמר הא מני סומכוס היא לוקמה אפילו כרבנן והכא לית לן למיזל בתר מרא קמא דאיכא חזקה אחרת כנגדה דאוקמה בחזקה מעוברת והשתא היא דילדה וי"ל דחזקת מרא קמא חשיבא טפי ואם היה עם חזקת ממון חזקת מעוברת אפילו סומכוס מודה דהמע"ה כדאשכחן בריש שור שנגח את הפרה (ב"ק דף מו. ושם ד"ה שור) דאוקי רישא כסומכוס וקתני סיפא פרה שנגחה השור ואינו יודע אם הולד היה בשעת נגיחה ופרה דחד וולד דחד בעל הפרה משלם רביע נזק דאמר ידעינן דשותפות אית ליה ואינו משלם אלא כאילו ודאי וולד סייע דהמע"ה וה"ט דאיכא תרי חזקה לבעל הפרה חזקת מעוברת והשתא ילדה וחזקת ממון אבל מן הולד גובה שמינית שזהו חצי חלקו אע"ג שהוא מוחזק דחזקת מעוברת היא כנגדה וקשה דלעיל (דף נז:) תנן שאלה היום ושכרה למחר זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע יחלוקו ואמאי והאיכא תרי חזקה בחזקת קיימת והשתא היא דמתה בשעת שכירות וגם חזקת ממון וצ"ל דיחלוקו לא קאי אשאלה היום ושכרה למחר: **תנן** זה אומר גדול וזה אומר קטן ישבע המוכר. מרישא (דף נז:) דזה אומר שאולה וזה אומר שכורה ישבע מצי לאיפרך אלא דניחא ליה לאיפרך ממתני׳ דקאי בה ולפירוש רבינו שמואל א"ש דהתם מודה סומכוס דלא אמר יחלוקו כיון שהוא מוחזק וטוען ברי: **דמי** עבד גדול. פירש בקונטרס נתתי לך דמים לקנות עבד גדול וקשה דלא הוה ליה למינקט במתניתין לוקח ומוכר אלא שליח ומשלח אלא נראה לר"י דמיירי שמכר לו

עבד

עין משפט נר מצוה

נא א מיי׳ פ"ד מהלכות מכירה הלכה י ועי׳ במ"מ סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי׳ רכג סעיף א:

נב ב מיי׳ שם הלכה יב טוש"ע שם סעיף ד:

נג ג מיי׳ שם הלכה י טוש"ע שם סעיף א ב:

נד ד מיי׳ פ"ה מהל׳ טוען ונטען הלכה א סמג עשין צה טוש"ע ח"מ סי׳ צה סעיף א:

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה המחליף וכו׳ לא היה צריך למשוך הפרה והחמור כצ"ל ותיבת או נמחק: (ב) ד"ה וכן זה אומר כו׳ וזה אומר כו׳ יחלוקו: (ג) תוס׳ ד"ה וליחזי וכו׳ ויש ספק בדבר:

◆

הגהות הגר"א

[א] גמ׳ אמאי ישבע כו׳. נ"ב וה"ה דהמ"ל ארישא זכה בגדול אמאי כיון דליכא שבועה דאורייתא וכמש"ל נז ע"ב אלא משום דמתני׳ סומכוס היא כמ"ש בסיפא זה אומר כו׳ יחלוקו וי"ל דה"נ לסומכוס אבל למסקנא אתא הרישא גם כרבנן דמחויב שבועה ואינו יכול לישבע ומשלם לסברא דאף ע"י גלגול ולסברא החולקת אתי כסומכוס (ועמ"ש רבינו בח"מ סי׳ ע"ה ס"ק מ"ו וסי׳ רכ"ג ס"ק ט): [ב] רש"י ד"ה מודה סומכוס. דלקמן כו׳. נ"ב צ"ע למה נקיט אוקימתא דרב ששת דאיפריך: [ג] תוס׳ ד"ה הא. נראה כו׳. נ"ב אבל רמב"ם מפרש דהדר ביה משינויא קמא ואף רבנן נ"פ בעומדת באגם ובשמא ושמא (ועמ"ש רבינו בח"מ סי׳ רכ"ג ס"ק ז׳):

נושא
מחלוקות וטענות בין מוכר ללוקח
• טענות ודאי
• "איני יודע"
I ולד
II גדול/קטן

נושא/מבנה
△ (מזקב)
קושיות
▽ תשובות
להסביר למה פסקה המשנה יחלוקו במקרה של ספק בטענות מי נולד
א) ולד הפרה
ב) ולד השפחה

נושא
מתי אמר סומכוס דממון המוטל בספק חולקים
א) שמא ושמא
ב) ברי וברי
מבנה
קושיות על רבה בר רב הונא

נושא
להסביר פסק המשנה "ישבע" בטוענו עבד גדול ומודה לו עבד קטן

כסות מה שטענו לא הודה לו ומה שהודה לו לא טענו? דאמר רב פפא (א) (בדיילפי) הכא נמי בדיילפי, קשיא ליה לרבי הושעיא: מידי 'כסות' קתני, 'עבד' קתני? אלא א"ר הושעיא כגון שטענו עבד בכסותו ושדה בעומריה, ואכתי כסות מה שטענו לא הודה לו ומה שהודה לו לא טענו? א"ר פפא (ב) (בדיילפי) קשיא ליה לרב ששת זוקקין אתא לאשמועינן? תנינא *זוקקין הנכסים שאין להן אחריות את הנכסים שיש להן אחריות לישבע עליהן! אלא אמר רב ששת הא מני ר"מ היא דאמר עבדא כמטלטלין דמי, ואכתי מה שטענו לא הודה לו ומה שהודה לו לא טענו? סבר לה כר"ג *דתנן טענו חטים והודה שעורים פטור ר"ג מחייב. ואכתי 'הילך' הוא? אמר רבא עבדא דקטע לידיה ושדה שחפר בה בורות שיחין ומערות. והא ר"מ איפכא שמעינן ליה *דתנן גזל בהמה והזקינה, עבדים והזקינו, משלם כשעת הגזילה, ר"מ אומר בעבדים אומר לו הרי שלך לפניך! הא לא קשיא כדמחליף רבה בר אבוה ותני רבי מאיר אומר משלם כשעת הגזילה וחכ"א אומר לו בעבדים הרי שלך לפניך. אלא ממאי דסבר ר"מ מקשינן קרקע לעבד: מה עבד נשבעין אף קרקע נשבעין, דלמא אעבד הוא דנשבעין אבל אקרקע לא? ס"ד דתניא *המחליף פרה בחמור וילדה וכן המוכר שפחתו וילדה א זה אומר ברשותי וזה שותק, זכה, זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע, יחלוקו, ב זה אומר ברשותי וזה אומר ברשותי ישבע המוכר שברשותו ילדה לפי *ג שכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין דברי ר"מ וחכ"א אין נשבעין לא על העבדים ולא על הקרקעות. לאו מכלל דר"מ סבר נשבעין? ממאי דלמא כשם קאמרו ליה: כי היכי דאודית לן בקרקעות אודי לן נמי בעבדים. תדע *דתנן ר"מ אומר ד יש דברים שהן בקרקע ואינן כקרקע ואין חכמים מודים לו כיצד י' גפנים טעונות מסרתי לך והלה אומר אינן אלא חמש ר"מ מחייב וחכ"א ה כל המחובר לקרקע הרי הוא כקרקע. וא"ר יוסי בר חנינא *ענבים העומדות ליבצר איכא בינייהו דמר סבר ו כבצורות דמיין ומר סבר לאו כבצורות דמיין, אלא לעולם כדרבי הושעיא, ודקשיא לך 'זוקקין', איצטריך, סד"א 'כסות' 'עבד' כעבד דמי, 'עומרי' 'שדה' כשדה דמי, קמ"ל: זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע יחלוקו: הא מני סומכוס היא דאמר ממון המוטל בספק חולקין. אימא סיפא זה אומר ברשותי וזה אומר ברשותי ישבע המוכר שברשותו ילדה! *ולרבה בר רב הונא דאמר ז אין, אמר סומכוס אפילו ברי וברי, אמאי ישבע מוכר, יחלוקו מיבעיא? מודה סומכוס היכא דאיכא שבועה דאורייתא ודקטעה לידה כדרבא:

מתני'

ח המוכר זיתיו ט לעצים *ועשו פחות מרביעית לסאה הרי אלו של בעל הזיתים, עשו רביעית לסאה: זה אומר זיתי גדלו, וזה אומר ארצי גדלה, יחלוקו. י שטף נהר זיתיו ונתנם לתוך שדה חבירו: זה אומר זיתי גדלו, וזה אומר ארצי גדלה, יחלוקו:

גמ'

ה"ד? אי דאמר ליה 'קוץ לאלתר' ח אפילו פחות מרביעית נמי לבעל הקרקע, אי דאמר ליה 'כל אימת דבעית קוץ' ט אפילו רביעית נמי לבעל זיתים? לא צריכא דאמר ליה סתמא: פחות מרביעית לא קפדי אינשי, רביעית קפדי אינשי; א"ר שמעון *בן פזי ורביעית שאמרו

חוץ

עבד ונתן לו דמים ולא כתב עדיין השטר ואיירי במקום שכותבין השטר א"נ כגון שהתנו דיוכלו לחזור עד נתינת השטר וא"ת והיכי קאמר סומכוס יחלוקו והא ליכא דררא דממונא ואמרינן בפ"ק (דף ב:) דלא פליג סומכוס וי"ל דמיירי כגון שא"ל המוכר בפני עדים עבד גדול אמכור לך בכ"ה דינרים ועבד קטן בעשרים דינרים ולא ידעינן מה קבל מלוקח:

כסות מה שטענו לא הודה לו. בשלמא שדה שלוקח אומר מכרת לי מ' עומרים ומוכר אומר כ' דהיינו עומרי גדולה וקטנה הוי שפיר מה שטענו הודה לו אבל כסות שטוען סרבל גדול ומודה לו סרבל קטן אינו מודה לו כלל מה שטוען:

זוקקין אתא לאשמועינן. וא"ת לעיל (דף נח:) דאוקימנא זה אומר שאולה וזה אומר שכורה ישבע ע"י גלגול אמאי לא פריך גלגול אתא לאשמועינן וי"ל דלעיל אתא לאשמועינן טובא שמגלגלין אפילו בדבר שאינו דומה אע"ג דלא הוו כמו סוטה:

רבי מאיר היא דאמר עבד הרי הוא כמטלטלין (ה) דמי. וכן אקרקעות נמי נשבעין דהא במתני' עבד ושדה קתני ומטלטלין דנקט לאפוקי שטרות דמאן דדריש רבוי ומיעוט ורבוי לא ממעט אלא שטרות כדמוכח בהגוזל בתרא (ב"ק דף קיז:) ומדמינן בסמוך שבועה לגזילה לקנות בשינוי והתם נמי איכא רבוי ומיעוט ורבוי כדאמר בהגוזל בתרא (שם) ומיהו לענין קנין כסף לא הוי עבדים כמטלטלין לר"מ אלא ניקנין בכסף מדנקט גבי פרה מחליף לפי שאין ניקנית בכסף וגבי שפחה המוכר במתני' ובברייתא בסמוך:

והא ר"מ איפכא שמעינן ליה. וכרבנן לא מצי לאוקמי דהא תניא בהדיא לקמן אין נשבעין על עבדים ועל קרקעות:

דלמא אעבדים נשבעין אקרקעות לא. וא"ת ומנא ליה לחלק כדי להקשות וי"ל דסמיך אמתני' די' גפנים דמייתי בסמוך דאין נשבעין על הקרקעות לר"מ ועל עבדים נשבעין כמו שתירץ וכדאיתא בברייתא דמייתי בסמוך וא"ת ואי ר"מ דריש ברבוי ומיעוט א"כ אקרקע נמי נשבעין ואי דריש כללי ופרטי אעבדים נמי אין נשבעין וי"ל דדריש רבוי ומיעוט ואית ליה שום מיעוט דמוקי לה למעוטי קרקעות ולא עבדים דמאן דדריש רבוי ומיעוט צריך שני מיעוטין למעוטי קרקעות ועבדים דלא סגי בחד מיעוטא אע"ג דעבדים הוקשו לקרקעות כדאמר במרובה (ב"ק דף סב: ושם*):

ואמר ר' יוסי בר' חנינא בענבים כו'. בלא ר' יוסי יש להוכיח דאין נשבעין על הקרקעות מדקתני ואינן כקרקע ואע"ג דפליגי הכא לענין שבת מודו כולי עלמא דלאו כבצורות דמיין והתולש חייב ולענין ב"ח מודו רבנן דכבצורות דמיין מדפריך בפ' נערה שנתפתתה (כתובות דף נא. ושם ד"ה סוף) כל העומד לגזוז כגזוז דמי ומיהו ר"ח פי' דהתם פריך מכח דקי"ל בהכונס (ב"ק דף נט: ושם ד"ה ופסק) כרבנן שמעון דאמר אכלה פירות גמורים משלם פירות גמורים:

שנעקרו

כסות מה שטענו לא הודה לו. ועל כסות אחרת הודה לו ואינה מאותה שטענו: (ג) **בדיילפי**. שבגד שלם היה ועדיין מחובר זה אומר כסות גדולה מכרתי לך וזה אומר כסות קטנה: **עבד גדול בכסותו**. וזה מודה לו בעבד קטן וכסותו, דמחייב שבועה משום כסות ומישתבע אעבד בגלגול: **זוקקין**. שהמטלטלין זוקקין את הקרקע לשבועה: **תנינא**. בקדושין (דף כו.) נכסים שאין להם אחריות זוקקין את הנכסים שיש להן אחריות לישבע עליהן: **ר"מ היא**. לקמן בברייתא המחליף פרה בחמור דקאמר ר"מ עבדא כמטלטלי דמי ונשבע עליו ולקמן פריך ליה אשדות דקתני במתני' נמי נשבעין: **פטור**. דבעי' הודאה ממין הטענה עצמה: **דקטע לידים**. להוא עבד קטן דמודה ליה בגויה: **והא איפכא שמעינן ליה**. לר"מ דאמר עבדא כמקרקעי דמי: **הרי שלך לפניך**. דקיימא לן ב"ק (דף סה.) קרקע אינה נגזלת וכל מקום שהיא ברשות בעליה עומדת ועבד כמקרקעי דמי ואינו נגזל להיות נקנה לגזלן לשלם דמים הילכך כי אזקין ברשותיה דמריה אזקין: **הא לא קשיא**. דאיכא לשנויי כדמחליף רבה בר אבוה אלא הא קשיא ממאי דקסבר רבי מאיר וכו' כדקתני במתני' וכן ב' שדות וקאמר ישבע: **דלמא עבדא הוא כמטלטלי דמי**. ונשבעין עליו אבל אקרקע אין נשבעין: **לפי שכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין**. מי שתובעין אותו הוא נשבע להפטר מלשלם ולא התובע נשבע ליטול דכתיב ולקח בעליו ולא ישלם מי שעליו לשלם הוא נשבע (שבועות דף מה.): **לאו מכלל כו'**. מדקאמרי ליה ולא על הקרקעות מכלל דשמעינן דאמר דאקרקעות נמי נשבעין: **שהן כקרקע**. מחוברים (ד): **מחייב**. שבועה: **הרי הן כקרקע**. ואין נשבעין עליהן: **כבצורות דמיין**. אבל בקרקעות וצריך לקרקע מלהו: **כעבד דמיא**. וחדא מילתא היא ולא תחייביה שבועה: **זה אומר איני יודע**. אברייתא קא מהדר דהמחליף פרה בחמור: **דקטעה לידה** דשפחה דלאו 'הילך' הוא וממין הטענה הוא דשפחה וולדה חד גופא הוא טוען ליה וזה הודה במקצת ור"מ אית ליה נשבעין על העבדים: **מתני' המוכר זיתיו לעצים**. שיקוץ אותן לשריפה ושהה אותן בקרקע: **ועשו**. זיתים רעים שאין בסאה שבהן רביעית שמן: **הרי אלו וכו'**. טעמא מפרש בגמ': **גמ'**

חוץ

עין משפט
נר מצוה

נה א מיי' פ"כ מהלכות מכירה הלכה יא סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רכג סעיף ב ג:

נו ב מיי' שם הלכה י טוש"ע שם סעיף א:

נז ג מיי' פ"א מהלכות טוען ונטען הלכה ב סמג עשין צה טוש"ע ח"מ סי' פח סעיף א:

נח ד ה מיי' פ"ה מהל' טוען ונטען הלכה ד ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין צה טוש"ע ח"מ סי' צה סעיף ב ע"ש:

נט ו מיי' פ"ד מהלכות שכירות הלכה יא טוש"ע ח"מ סי' קסה סעיף ב:

ס ז מיי' שם הלכה י ועיין בהשגות ובמגיד משנה טוש"ע שם סעיף א:

סא ח ט י מיי' שם הל' יא טוש"ע שם סעיף ב:

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' כדאמר רב פפא בדלייפו הכא נמי בדלייפו קשיא: (ב) שם אמר רב פפא בדלייפי קשיא ליה לרב ששת זוקקין. נ"ב לעיל סוף דף ד' קא מבני הכא עיקר התם אגב גררא נסבא וכן מבני ר"פ הדיינין דף מ' ע"ב ולפי זה ה"ג אתי שפיר: (ג) רש"י ד"ה בדלייפי שבגד שלם היה. נ"ב עיין בשבועות דף מג פריך בגמ' אי הכי אורה נמי ליתנו ולוקמא בדלייפי כתב רש"י וז"ל אורה נמי ליתני אורה בת עשרה אמות יש לי בידך והלה אומר אין לך בידי אלא בת חמש חייב ולוקמא באיזורה בת חתיכו' הרבה ולייפי אהדדי בתפירת מחט עכ"ל לפירושו זה מתיישב גם כאן דקאמר דטוענו בכסות בת חתיכות הרבה ולייפי אהדדי בתפירת מחט דהוה שפיר ממין הטענה כשהודה לו בכסות קטן שאינו בת התיכות הרבה שחסרו לשם חתיכות באמצעו וחברו קצותיו בתפירת מחט ואיננו ניכר: (ד) ד"ה שהן כקרקע מחוברין בקרקע הס"ד: (ד) תוס' ד"ה ר' מאיר וכו' כמטלטלין וכן כצ"ל והיינו דמי נמחק:

מבנה
△(מזקב)
קושיות על הסבר שמואל
▽
תשובות
כדי להסביר אוא דקתני ונשבע על העבד וקרקע בלוזנו גדול ומודה לו בקטן

נושא/מבנה

מסורת
הש"ס

לעיל ד: קדושין כו. שבועות לה: מ:

(כתובות קח:) לעיל ה. שבועות לה: מ. ב"ק לה:

ב"ק לה. עו:

[שם עו:]

[שבועות מד: וש"נ]

גיטין לט. סנהדרין עו. שבועות מב:

[שבועות מג.]

לעיל ב: [וש"נ]

[גי' ריף ורא"ש: בן לקיש]